

Część A. Rozumienie ze słuchu

Zadanie I – Po wysłuchaniu tekstu proszę wpisać brakujące słowa.

.../5 pkt. (10 x 0,5 pkt)

Kartki samoprzylepne

Małe, żółte, samoprzylepne kartki pojawiły się w **0) biurach** na całym świecie w latach osiemdziesiątych. Przylepiano je zwykle w aktach z adnotacją jednego pracownika dla drugiego. Ich wielką zaletą jest to, że łatwo je można 1) po przeczytaniu i nie zostaje żaden ślad.

W ciągu dziesięciu lat samoprzylepne kartki rozpowszechniły się na uniwersytetach, a potem w 2) domach. Studenci i naukowcy używali ich do zaznaczania stron w książkach; zapracowani małżonkowie zostawiali sobie pospiesznie napisane kartki przyklepione do 3) lodówki.

W 1968 roku w laboratorium w St. Pauli w Minnesocie prowadzono badania nad supermocnym klejem, ale wyprodukowany klej był tak słaby, że firma 4) i uznała za bezużyteczny.

Jednak jeden z jej 5), chemik Art Fray, który śpiewał w chórze, wykorzystał słaby klej do zakładek w swoim śpiewniku. Można je było łatwo oderwać i nie niszczyły książki. Fray próbował przekonać firmę, żeby nie rezygnowała z 6), który może mieć wiele zastosowań. Jednak dopiero w latach osiemdziesiątych zaczęto sprzedawać biuram bloczki kartek z klejem na jednym 7) Kartki można było nie tylko odlepić, ale także ponownie przyklepić.

Pod 8) widać, że powierzchnia klejąca jest pokryta 9) małych pęcherzyków substancji zawierającej klej. Pęcherzyki pękają pod naciskiem palca, jednak nie wszystkie naraz, dzięki temu kartki można przyklepiać 10)

Zadanie II – Proszę uważnie słuchać nagrania i skreślić słowa, których w nim nie było. Przykład wyróżniono w pierwszym zdaniu.

.../5 pkt. (10 x 0,5 pkt)

Bezpieczne windy w wysokich budynkach

W najwyższym na świecie biurowcu **wieżowcu** w Chicago mierzącym 443 m działają 103 windy, które przewożą ludzi pasażerów pomiędzy 110 piętrami z szybkością 550 m na minutę. Co się stanie, kiedy pęknie lina windy w tak wysokim budynku? W teorii ciało

masa spadające z wierzchołka wieżowca uderzyłoby o ziemię z prędkością 320 km na minutę godzinę. By uniknąć takiego niebezpieczeństwa, windy mają specjalne zabezpieczenia.

Windy osobowe zaczęto ulepszać od 1874 roku, gdy amerykański inżynier Graves Otis zaprezentował pierwszą bezpieczną windę towarową na wystawie w Nowym Jorku. Wcześniej produkowane dźwigi nie były bezpieczne. Liny do wciągania specjalnych towarów ułożonych na platformie często pękały, czasem ginęli robotnicy.

Kiedy konstruktor konserwator prezentował bezpieczną windę, postarał się o specjalną dramaturgię. Platformę, na której stał wraz z pudłami, walizkami, beczkami i innymi towarami, wciągnięto na wysokość 7,5 – 9 m.

Na jego polecenie odcięto wtedy linę. W starych dawnych windach skończyłoby się to tragicznie. Jednak wynalazek Otisa zadziałał i winda stanęła, gdy tylko przecięto liny. Tajemnicą sukcesu inżyniera była wygięta w łuk sprężyna, zawieszona u góry platformy. Gdy windę wciągano, sprężyna zagięta na końcach nie dotykała żadnej strony prowadnic. Kiedy jednak przecięto linę, wyprostowała się i utknęła w prowadnicach, dzięki czemu platforma nie spadła.

Pierwszą taką pasażerską windę zamontowano w 1875 roku w czteropiętrowym sklepie z porcelaną w Nowym Jorku.

Wynalezienie bezpiecznej windy miało wielkie znaczenie dla architektów wieżowców. Wcześniej budynki mogły mieć nie więcej niż pięć pięter, ponieważ ludzie niechętnie z przyjemnością wspinali się po schodach.

Wynalazek z 1875 roku pozwolił artystom architektom zapomnieć o tym ograniczeniu.

Windy montowane we współczesnych modnych budynkach niewiele się różnią od pierwszej bezpiecznej windy Otisa. Składają się ze stalowej kabiny umieszczonej między dwiema prowadnicami i zawieszanej na linach. Wyposażone są też w zabezpieczenie, które zatrzymuje kabinę przy zerwaniu liny.

Część B. Rozumienie tekstu czytanego

Zadanie I – Proszę przeczytać tekst i uzupełnić luki, wybierając jedyną poprawną formę.

.../5 pkt. (5 x 1 pkt.)

0. a) spadanie

b) opady

c) nadmiar

1. a) gotowaniem

b) gotowania

c) gotowanie

2. a) wypełnionym b) wypełnieniem c) wypełnioną
3. a) za szkłem b) ze szkłem c) o szkle
4. a) proces b) procesem c) po procesie
5. a) oczyszczonej b) oczyszczona c) oczyszczoną

Światu grozi brak wody. W rejonach, gdzie **o b** deszczu są niewielkie, np. na Bliskim Wschodzie, naturalnej wody jest za mało. Rozwiązaniem tego problemu jest desalinacja – odsalanie wody morskiej. Jedną z metod – destylacja – znana jest ludziom od dawna. W IV wieku p.n.e. grecki filozof Arystoteles zauważył, że w czasie 1) słonej wody jej para unosi się do góry, a na dnie pozostaje sól. Woda otrzymana po skropleniu pary jest zupełnie czysta.

Najprostszą destylarnię słoneczną można zbudować wznosząc szklaną kopułę nad 2) słoną wodą z basenem. Słońce ogrzewa wodę, która paruje, skrapla się po zetknięciu 3) i spływa do kanałów biegnących wzdłuż brzegu basenu. Destylarnia o powierzchni ok. 1 m kwadratowej powinna dawać 4-5 litrów słodkiej wody dziennie.

Do oczyszczania wody w ilościach nadających się do praktycznego użytku potrzebna jest znacznie większa destylarnia. Najpierw podgrzewa się wodę powyżej 100 stopni C. Woda jednak nie wrze, ponieważ 4) ten następuje w zbiorniku pod ciśnieniem. Następnie przepływa do oddzielnej komory o niższym ciśnieniu, gdzie jej część natychmiast przekształca się w parę, która skrapla się po zetknięciu z rurami doprowadzającymi zimną wodę morską. Pozostała słona woda po opuszczeniu pierwszej komory przechodzi do drugiej, w której ciśnienie jest jeszcze niższe. Tu wyparowuje i skrapla się większość wody.

Nowocześniejszą i tańszą metodą jest odwrócona osmoza. Do jej przeprowadzenia używa się plastikowych membran z maleńkimi dziurkami, których wielkość dopuszcza przejście cząsteczek wody, lecz zatrzymuje większe cząsteczki soli. Membrany osadzone są w rurze, do której pod ciśnieniem wpompowuje się słoną wodę. Na zewnątrz wycieka 5) słodka woda.

Jeden z największych zakładów zbudowano w Bahrajnie. Wytwarza on 54 miliony litrów słodkiej wody dziennie. Do końca lat osiemdziesiątych działało ponad 2200 zakładów odsalania.

Cena tej wody jest wysoka, dlatego używa się jej tylko do picia, w przemyśle i w uprawie cennych roślin.

Zadanie II – Proszę przeczytać podany poniżej tekst i dopasować usunięte z niego fragmenty. Pierwsze uzupełnienie jest przykładem.

.../5 pkt. (10 x 0,5 pkt.)

Ziemniak

Historia ziemniaka **0.A.** Badania genetyczne udowodniły, że wszystkie odmiany ziemniaka pochodzą z Ameryki Południowej. Okazało się, że 1) i duże różnice temperatur nie szkodzą ziemniakowi – nie niszczą go ani mroźne noce, ani długie susze. Mieszkańcy Ameryki stali się znawcami tego warzywa i wymyślili 2) nawet przez kilka lat. Dziś w stolicy Peru znajduje się Międzynarodowe Centrum Ziemniaka.

Do Europy ziemniaki trafiły dzięki Hiszpanom w XVI wieku. Na początku traktowano je jako roślinę ozdobną i uważano, że są trujące i powodują choroby, a nawet śmierć. Jednak w krótkim czasie poznano ich walory smakowe w Irlandii, gdzie stały się głównie pokarmem ubogich. We Francji spopularyzował je pewien farmaceuta, który odkrył, że 3), ale posiadają wiele składników odżywczych. W krótkim czasie ziemniaki podawano na królewskim dworze. Jadł je król Ludwik XVI i królowa Antonina.

W Polsce moda na ziemniaki zaczęła się w czasach króla Jana III Sobieskiego, który podobno 4) swojej żonie. W czasach króla Augusta II ziemniaki były uważane za wykwinny rarytas i były bardzo drogie.

Popularność znacznie wzrosła, kiedy odkryto, że można z nich produkować alkohol.

Ziemniaki są dzisiaj znane i jedzone prawie na całym świecie. Belgowie 5), Francuzi zapiekankę, Irlandczycy gotują je z kapustą, Niemcy przygotowują kartoflaną sałatkę.

W Polsce zarejestrowano 135 odmian ziemniaków. Jedzą je wszyscy i polska kuchnia chyba 6) Ale nadal obowiązuje krzywdzący dla ziemniaków stereotyp, że są tuczące i pozbawione wartości odżywczych.

Tymczasem zawierają one 7) jabłka i mają pięć razy mniej kalorii niż makarony i kasze. Są lekkostrawne i łatwo przyswajalne. Zawierają dużo potasu, który 8) i wzmacnia kości. Dlatego warto je jeść.

Kupując, warto pamiętać, że powinny być gładkie, pokryte warstwą ziemi, bo wtedy nie wysychają i wolniej się psują. Lepiej nie kupować ziemniaków 9), bo pleśnieją.

Największą wartość odżywczą mają ziemniaki gotowane nieobrane i na parze. Solić należy 10), by nie wchłonęły za dużo soli.

A. zaczęła się w Peru

- B. obniża ciśnienie krwi
- C. nie mogłaby się bez nich obejść
- D. przywiózł je w prezencie
- E. sposób na jego przechowywanie
- F. pod koniec gotowania
- G. robią z nich słynne frytki
- H. więcej witaminy C niż
- I. w foliowych torbach
- J. ziemniaki nie tylko nie trują
- K. panujące tam warunki klimatyczne

Część C. Poprawność gramatyczna

Zadanie I – Podany tekst proszę napisać w czasie przeszłym.

.../2,5 pkt. (10 x 0,25 pkt.)

0) Przyjadę do Polski. 1) **Będzie** wrzesień. 2) **Zacznę** nowe życie. W akademiku 3) **poznam** nowych kolegów. W październiku 4) **rozpocznie się** kurs języka polskiego. Nowy język 5) **okaże się** bardzo trudny. Na początku 6) **będę miał** kłopoty z porozumiewaniem się z kolegami. Po kilku tygodniach 7) **przyzwyczaję się** do nowego miasta. 8) **Będę wiedział** już, jak dojechać do centrum i gdzie zrobić zakupy. Od pierwszych lekcji pilnie 9) **będę się uczył**. O swoich wrażeniach 10) **napiszę** do moich rodziców i kolegów.

0) Przyjechałem do Polski. 1) wrzesień. 2) nowe życie. W akademiku 3) nowych kolegów. W październiku 4) kurs języka polskiego. Nowy język 5) bardzo trudny. Na początku 6) kłopoty z porozumiewaniem się z kolegami. Po kilku tygodniach 7) do nowego miasta. 8) już jak dojechać do centrum i gdzie zrobić zakupy. Od pierwszych lekcji pilnie 9) O swoich wrażeniach 10) do moich rodziców i kolegów.

Zadanie II - Proszę wybrać poprawne formy czasownika (dokonane lub niedokonane) i je podkreślić.

.../2,5 pkt. (5 x 0,5 pkt.)

Przykład: W każdą niedzielę spotkaliśmy się / spotykaliśmy się w klubie.

- 1) Paweł rano jechał / pojechał na kilka dni do Warszawy.
- 2) Ten obraz malował / namalował znany artysta.
- 3) W sobotę zawsze wstawałem / wstałem późno.
- 4) Egzamin na prawo jazdy zdawałem / zdałem kilka razy.
- 5) Mój brat odwiedzał / odwiedził mnie tylko jeden raz.

Zadanie III - Podane liczebniki i rzeczowniki proszę napisać w odpowiedniej formie.

.../5 pkt. (5 x 1 pkt.)

Przykład: 2, brat – dwaj bracia/dwóch braci

- 1) 3, student -
- 2) 5, siostra -
- 3) 3, dziecko -
- 4) 4, pies -
- 4) 2 ręka -

Zadanie IV – Podane w nawiasach zaimki proszę wpisać w odpowiedniej formie.

.../2,5 pkt. (5 x 0,5 pkt.)

Przykład: Szanuję mojego przyjaciela:

ponieważ zawsze jest ze (ja) szczery.

Szanuję mojego przyjaciela, ponieważ zawsze jest ze **mną** szczery.

- 1) ponieważ jest wobec (ja) lojalny.
- 2) ponieważ mogę na (on) liczyć.
- 3) ponieważ zawsze mówi (ja) prawdę.
- 4) ponieważ lubię z (on) rozmawiać.
- 5) ponieważ nikomu o (ja) nie opowiada.

Zadanie V – Proszę zmienić zdania według wzoru.

.../5 pkt. (5 x 1 pkt.)

Przykład: **Chcę** pojechać do Poznania. **Chciałbym** pojechać do Poznania.

1) Możemy mieć ciekawe wakacje.

.....

2) Napiszesz za mnie ten tekst?

.....

3) Pojedziesz z nami w góry?

.....

4) Zjesz z nami obiad?

.....

5) Pomożecie nam sprzątać mieszkanie?

.....

Zadanie VI – Podane w nawiasach przymiotniki proszę wpisać w stopniu wyższym lub najwyższym.

.../2,5 pkt. (5 x 0,5 pkt.)

Przykład: Paryż jest (**piękny**) miastem, jakie widziałem.

Paryż jest **najpiękniejszym** miastem, jakie widziałem.

1) Kraków jest (stary) niż Warszawa.

2) Egzamin z fizyki był (trudny) ze wszystkich w tej sesji.

3) Latem pojechałem nad morze i to były moje (dobre) wakacje.

4) Mój nowy telefon jest (nowoczesny) niż ten, który miałem.

5) Ewa jest (elegancka) dziewczyną w grupie.

Część D. Pisanie

Proszę napisać dwa teksty na podane poniżej tematy.

Temat I – Proszę napisać e-mail do nauczyciela i usprawiedliwić swoją nieobecność na kilku ostatnich lekcjach. (40-50 słów, 5 pkt.)

Temat II – Prawie rok mieszkasz w Polsce. Co opowiesz swojej rodzinie o życiu w nowym miejscu, o nauce języka polskiego, o Wrocławiu, o Polsce i Polakach? Proszę o tym napisać. (150-200 słów, 15 pkt.)